

Vastuvõtmise kuupäev : 11/07/2025

Kohtuasi C-331/25 [Menhoff]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

15. mai 2025

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Centrale Raad van Beroep (avaliku teenistuse ja sotsiaalkindlustusajade apellatsioonikohus, Madalmaad)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. mai 2025

Apellant:

RV

Vastustaja apellatsioonimenetluses:

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

Kohtuotsus

[...]

Centrale Raad van Beroep (avaliku teenistuse ja sotsiaalkindlustusajade apellatsioonikohus, Madalmaad)

[...]

Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 267 alusel Euroopa Liidu Kohtule esitatud eelotsusetaotlus

Pooled:

RV [apellant], kelle elukoht on [...], (edaspidi „apellant“)

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (sotsiaalkindlustusasutuse haldusnõukogu; edaspidi „Svb“)

ⁱ Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

Eelotsusetaotluse kuupäev: 15. mai 2025

MENETLUSE KÄIK

Apellant esitas Rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) 6. detsembri 2022. aasta otsuse [...] peale apellatsioonkaebuse. Svb esitas vastuse apellatsioonkaebusele.

[...] [teave riigisisese menetluse kohta]

PÕHJENDUSED

Sissejuhatus ja faktilised asjaolud

- 1.1. Põhimõtteliselt on igaüks, kes elab või töötab Madalmaades, kaetud kohustusliku kindlustusega pikaajalise hoolduse seaduse (Wet langdurige zorg; edaspidi „Wlz“) alusel. Isik, kes on selle seaduse alusel kohustuslikus korras kindlustatud, on ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet; edaspidi „Zvw“) alusel kohustatud sõlmima ravikindlustuse Madalmaade ravikindlustusandjaga. Erand sellest kindlustuskohustusest kehtib muu hulgas isikute puhul, kes elavad Madalmaades, kuid kellel on vastavalt määrusele (EÜ) nr 883/2004 (edaspidi „määrus nr 883/2004“) õigus saada Madalmaades tervishoiuteenuseid mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi arvel (konventsiooni alusel hüvitise saamise õigusega isikud). Sellisel juhul väljastab Svb taotluse alusel tõendi selle kohta, et puudub kohustus sõlmida kindlustus Wlz alusel (edaspidi „Wlz-kindlustuse puudumise tõend“). See tähendab seda, et kõnealusel isikul puudub ka Madalmaades ravikindlustuse sõlmimise kohustus. Kõnealuse (deklaratiivse) tõendi abil saab isik kindlustusmakseid koguvatele Madalmaade asutustele tõendada, et ta ei ole kohustatud tegema sissemakseid Wlz ega Zvw alusel.
- 1.2. Apellant elab Madalmaades ja on töötanud üksnes Saksamaal. Saksamaal oli ta kaetud riikliku ravikindlustusega. Seoses tema aastase brutosissetuleku suurusega oli tal alates 1991. aastast võimalus valida, kas jätkata vabatahtlikult kõrgema kindlustusmääraga riiklikku kindlustust või sõlmida leping erakindlustusandjaga. Toona tegi ta valiku Saksa erakindlustuse kasuks. Praegu koosneb see põhi- ja lisakindlustusest. Erakindlustusandjaga sõlmis ta ka hoolduskindlustuslepingu (Pflegeversicherung). Alates 1. detsembrist 2018 saab apellant Saksa riiklikku pensioni. Ta on endiselt kaetud Saksa erakindlustusega. 2018. aasta novembris esitas apellant taotluse väljastada „Wlz-kindlustuse puudumise tõend“.

Svb otsused

- 1.3. Svb jättis „Wlz-kindlustuse puudumise tõendi“ taotluse 27. novembri 2018. aasta otsusega rahuldamata. 22. märtsi 2019. aasta vaideotsusega tunnistas Svb selle otsuse peale esitatud vaide põhjendamatuks. Svb väitel ei vasta apellant „Wlz-kindlustuse puudumise tõendi“ tingimustele, kuna tal ei

ole Saksamaal riiklikku ravikindlustust, vaid ta on sõlminud lepingu Saksa erakindlustusandjaga. Kõnealune erakindlustus ei kuulu määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse.

- 1.4. Svb väljastas siiski 1. aprillist 2019 kehtiva „Wlz-kindlustuse puudumise tõendi“, kuna tulenevalt apellandi väikesemahulisest töötamisest Saksamaal olid apellandi suhtes alates sellest kuupäevast kohaldatavad Saksamaa õigusaktid.

Rechtbanki (esimese astme kohus) otsus

2. Rechtbank (esimese astme kohus) jättis vaidlustatud otsuse peale esitatud kaebuse põhjendamata. Erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustus ei ole määrusega nr 883/2004 koordineeritud, millest tulenevalt keeldus Svb põhjendatult andmast „Wlz-kindlustuse puudumise tõendit“.

Poolte seisukohad

Apellant

- 3.1. Apellant on seisukohal, et tema eraravikindlustus on seadusjärgne kohustuslik ravikindlustus, kuna Saksamaal on iga elanik seaduse järgi kohustatud sõlmima ravikindlustuse. Kõnealune erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustus on täielikult võrdväärne riikliku kohustusliku ravikindlustusega. Peale selle on apellandil sõlmitud erakindlustusandjaga ka hoolduskindlustusleping, mis on koordineeritud määrusega nr 883/2004. Seetõttu ei tule teda pidada isikuks, kes on kohustatud sõlmima kindlustuse Wlz alusel.

Svb

- 3.2. Svb väidab esialgu, et kindlustus, mille on apellant sõlminud Saksa erakindlustusandjaga, ei ole määrusega nr 883/2004 koordineeritud ja seetõttu ei kuulu see määruse artiklite 24 ja 25 reguleerimisalasse. Madalmaade elanikuna on apellant seega kaetud Wlz kohase kohustusliku kindlustusega. Svb selgitas kohtuistungil, et juba aastaid on toimunud arutelu selle üle, kuidas tuleks tõlgendada Saksa erakindlustust, arvestades määrust nr 883/2004. Seetõttu pooldab ta Euroopa Kohtule asjaomase küsimuse esitamist.

Õiguslik raamistik

Euroopa Liidu õigusnormid

Määrus nr 883/2004

Artikkel 1 Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

l) õigusaktid – iga liikmesriigi puhul õigus- ja haldusnormid ning muud rakendusmeetmed, mis on seotud artikli 3 lõikes 1 käsitletud sotsiaalkindlustusliikidega;

See termin ei hõlma lepingulisi sätteid, välja arvatud eelmises lõigus osutatud õigus- ja haldusnormidest tulenevate kindlustuskohustuste rakendamiseks vajalikud sätted või avalik-õiguslike asutuste otsuste subjektiks olnud sätted, mis muudavad need kohustuslikuks või laiendavad nende ulatust, tingimusel et asjaomane liikmesriik seda vastavalt deklareerib ning teavitab sellest Euroopa Parlamendi presidenti ja Euroopa Liidu Nõukogu eesistujat. Nimetatud deklaratsioon avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas;

[...]

Artikkel 3 Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

a) haigushüvitised;

[...]

Artikkel 11 Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine [üldnorm]

1. Käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate isikute suhtes kohaldatakse üksnes ühe liikmesriigi õigusakte. Sellised õigusaktid määratakse kindlaks kooskõlas käesoleva jaotisega.

[...]

3. Arvestades artiklites 12–16 sätestatut:

[...]

e) iga muu isiku suhtes, kelle suhtes ei kehti punktid a–d, kohaldatakse elukohajärgse liikmesriigi õigusakte, ilma et see piiraks teiste käesoleva määruse sätete kohaldamist, millega talle tagatakse hüvitised ühe või mitme muu liikmesriigi õigusaktide alusel.

[...]

Artikkel 24 Õiguse puudumine mitterahalistele hüvitistele elukohajärgse liikmesriigi õigusaktide alusel

1. Isik, kes saab pensioni või pensione ühe või mitme liikmesriigi õigusaktide alusel ja kellel pole õigust mitterahalistele hüvitistele elukohajärgse liikmesriigi õigusaktide alusel, saab siiski neid hüvitisi endale ja oma pereliikmetele sel määral, nagu tal oleks õigus saada selle liikmesriigi õigusaktide või vähemalt ühe tema pensionite suhtes pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel, kui ta elaks selles liikmesriigis. Mitterahalisi hüvitisi annab lõikes 2 nimetatud asutuse kulul elukohajärgne asutus, nii nagu asjaomasel isikul oleks õigus pensionile ja mitterahalistele hüvitistele selle liikmesriigi õigusaktide alusel.

2. Lõikes 1 käsitletud juhtudel kannab mitterahaliste hüvitiste kulud asutus, mis määratakse kindlaks vastavalt järgmistele eeskirjadele:

- a) kui pensionäril on õigus mitterahalistele hüvitistele ühe liikmesriigi õigusaktide alusel, kannab kulud selle liikmesriigi pädev asutus;
- b) kui pensionäril on õigus mitterahalistele hüvitistele kahe või mitme liikmesriigi õigusaktide alusel, kannab nende kulud selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusaktid on kõnesoleva isiku suhtes kõige kauem kehtinud; kui nimetatud eeskirja kohaldamisel vastutab hüvitiste kulude kandmise eest mitu asutust, kannab kulud see asutus, kes kohaldab pensionäri suhtes viimasena kehtinud õigusakte.

Artikkel 25 Pensionid ühe või mitme liikmesriigi õigusaktide alusel, välja arvatud elukohajärgne liikmesriik, kui viimatinimetatud liikmesriigis kehtib õigus saada mitterahalisi hüvitisi

Kui isik, kes saab pensioni või pensione ühe või mitme liikmesriigi õigusaktide alusel, elab liikmesriigis, mille õigusaktide alusel ei sõltu õigus mitterahalistele hüvitistele kindlustustingimustest või töötamisest või tegevusest füüsilisest isikust ettevõtjana, ja sellest riigist pensioni ei saa, kannab talle ja tema pereliikmetele antavad mitterahaliste hüvitiste kulud ühe tema pensionite suhtes pädeva liikmesriigi asutus, mis määratakse kooskõlas artikli 24 lõikega 2, sellises ulatuses, milles pensionäril ja tema pereliikmetel oleks õigus hüvitistele, kui nad elaksid selles liikmesriigis.

Madalmaade õigusaktid

Pikaajalise hoolduse seadus (Wet langdurige zorg)

Artikkel 2.1.1. Kindlustatud isikud

(1) Käesoleva seaduse sätete kohaselt loetakse kindlustatuks isik, kes:

- a) on resident;
- b) ei ole resident, kuid on Madalmaades või mandrilaval teenistus- või töösuhte raames tegutsemisest tulenevalt tulumaksukohustuslane.

[...]

(4) Määrusega või selle alusel võib kindlustatud isikute ringi erandina lõikest 1 laiendada või piirata.

[...]

Ravikindlustusseadus (Zorgverzekeringswet)

Artikkel 2 Kohustuslik kindlustus

(1) Igaüks, kes on pikaajalise hoolduse seaduse (Wet langdurige zorg) ja sellel põhinevate õigusaktide alusel seaduse järgi kindlustatud, on kohustatud sõlmima ravikindlustuse või laskma ennast kindlustada artiklis 10 nimetatud riski vastu.

1999. aasta määrus kohustusliku sotsiaalkindlustusega hõlmatud isikute ringi laiendamise ja piiramise kohta (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999) (KB 746).

Artikkel 21

(1) Pikaajalise hoolduse seaduse (Wet langdurige zorg) alusel ei ole kindlustatud isik, kes elab Madalmaades, kuid kellel on õigus saada Madalmaades Euroopa Ühenduste Nõukogu määruse või Madalmaade ja ühe või mitme riigi vahel sõlmitud sotsiaalkindlustuskonventsiooni alusel hüvitisi, mida põhimõtteliselt annab talle teine Euroopa Liidu liikmesriik, teine Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriik või riik, kellega Madalmaad on sõlminud sotsiaalkindlustuskonventsiooni.

[...]

(7) Sociale verzekeringsbank (sotsiaalkindlustusasutus) väljastab ühe lõigetes 1, 2, 4 või 5 nimetatud isiku taotluse alusel tõendi selle kohta, et isik ei ole kindlustatud.

Saksa õigusnormid

Kindlustuslepingu seadus (Versicherungsvertragsgesetz)

§ 193 Kindlustatud isik; kohustuslik kindlustus

[...]

(3) Iga Saksamaal elav isik on kohustatud sõlmima Saksamaal tegevusloa saanud kindlustusandjaga enda ja nende isikute, kelle seaduslik esindaja ta on – juhul kui need isikud ei saa ise kindlustust sõlmida –, ravikindlustuse, millega hüvitatakse vähemalt ambulatoorse ja statsionaarse ravi kulud ja milles ambulatoorse ja statsionaarse ravi puhul kokkulepitud absoluutne ja protsentuaalne omavastutus on iga kindlustatava isiku puhul piiratud

[5000] euroga kalendriaasta kohta; ravikindlustushüvitist saama õigustatud isikute puhul saadakse võimalikud omavastutuse summad, kui toetuse määraga katmata protsentuaalset osa kohaldatakse analoogia alusel maksimumsummale [5000] eurot. Esimese lause kohane kohustus ei kehti isikute suhtes,

1. kes on kaetud riikliku ravikindlustusega või on kohustatud sõlmima kindlustuse

[...]

Vaidlusküsimus

4.1. Poolte vahel on vaidlus küsimuses, kas Svb jättis „Wlz-kindlustuse puudumise tõendi“ ajavahemiku kohta 2018. aasta detsembrist kuni 2019. aasta aprillini (edaspidi „vaidlusalune ajavahemik“) põhjendatult andmata. Sellele küsimusele vastamisel on määrav, kas apellandil oli asjaomasel ajavahemikul määruse nr 883/2004 alusel Madalmaades õigus saada mitterahalisi hüvitisi Saksamaalt ja seega ei olnud ta kindlustatud Wlz ega Zvw alusel.

Kohaldatavad õigusaktid

4.2. Vaidlust ei ole selle üle, et vaidlusalusel ajavahemikul olid apellandi suhtes kohaldatavad sotsiaalkindlustust reguleerivad Madalmaade õigusaktid¹. Kohtuotsuses Van Delft jt² kinnitas Euroopa Kohus, et piiriüleses olukorras reguleerivad õigust haiguse korral antavatele mitterahalistele hüvitistele III jaotise erinormid. Pensionäride suhtes on nendeks õigusnormideks praegu määruse nr 883/2004 artiklid 23–30.

Saksa eraravikindlustus: Saksamaa Liitvabariigi töö- ja sotsiaalministeeriumi seisukoht

4.3. Apellant elab Madalmaades ja sai kõnealusel ajavahemikul kõigest Saksa riiklikku pensioni. Vastavalt määruse nr 883/2004 artiklile 25 on tal Madalmaades õigus saada mitterahalisi hüvitisi Saksamaalt, juhul kui tal oleks Saksamaa õigusaktide kohaselt õigus hüvitistele siis, kui ta elaks Saksamaal. See, kas apellanti tuleb pidada konventsiooni alusel hüvitise saamise õigusega isikuks, tuleneb vahetult määrusest nr 883/2004. Kui see on nii, väljastab Saksa ravikindlustusandja vormi S1 (endine E 121). See võimaldab apellandil tõendada, et tal on Madalmaades õigus saada mitterahalisi hüvitisi Saksamaalt ja registreerida ennast Madalmaades nende hüvitiste saamiseks.

¹ Vastavalt määruse nr 883/2004 artikli 11 lõike 3 punktile e (elukohariigi õigusaktid).

² 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus (C-345/09, EU:C:2010:610, punkt 56).

- 4.4. Saksamaa keeldus väljastamast apellandile vormi S1, kuna apellant on kaetud erakindlustusega. Saksamaa Liitvabariigi töö- ja sotsiaalministeerium teatas 24. märtsi 2020. aasta päringule vastates apellandile, et Saksa erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustus ei ole määrustega nr 883/2004 ja 987/2009 koordineeritud. Seetõttu ei ole apellandil õigust taotleda erakindlustusele tuginedes Madalmaades mitterahalisi hüvitisi Saksamaalt. Sel põhjusel ei väljastata talle ka vormi S1. Lisaks märgiti, et Saksamaa erakindlustusandjate liit on välja töötanud vormile S1 vastava dokumendi „Certificate of Entitlement“. See on kooskõlastatud Saksamaa Liitvabariigi ministeeriumiga ja seda võib elukohariigis kasutada dokumendina, mis tõendab Saksa erakindlustusandja tagatud ravikindlustuskaitse olemasolu. See ei asenda siiski vormi S1.
- 4.5. Saksamaa Liitvabariigi ministeerium leiab, et erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustuslepingu alusel ei ole apellandil Madalmaades õigust Saksamaa antavatele mitterahalistele hüvitistele, kuna Raadi (eelotsusetaotluse esitanud kohus) hinnangul ei ole selle erakindlustuslepingu puhul tegemist määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse kuuluvate õigusaktidega. Svb on esialgu samal seisukohal.
- 4.6. Apellandi sõnul märkis Saksamaa Liitvabariigi ministeerium, et hoolduskindlustusleping, mille oli apellant sõlminud erakindlustusandjaga, on koordineeritud määrustega nr 883/2004 ja 987/2009. Sellega seoses viidati Euroopa Kohtu otsusele Gaumain-Cerri ja Barth³.

Kas Saksa erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustus kujutab endast hüvitist, mis kuulub määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse?

- 4.7. Euroopa Kohus on mitmes kohtuotsuses esitanud oma seisukohad määruse nr 883/2004 reguleerimisala piiritlemise kohta. Kõnealune kohtupraktika käsitleb eelkõige hüvitiste liigitamist, ent Raadi (eelotsusetaotluse esitanud kohus) arvates sisaldab see ka tarvilikke juhiseid käesoleva kohtuasja keskmises olevale küsimusele vastamiseks. Seda arvestades on Raadil (eelotsusetaotluse esitanud kohus) kahtlusi seoses küsimusega, kas Saksa erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustusleping ei kuulu määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse ja ei saa seetõttu kaasa tuua selle määruse artikli 25 kohaldamist. Raad (eelotsusetaotluse esitanud kohus) põhjendab seda järgmiselt.
- 4.8. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt seisneb määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse kuuluvate ja sealt välja jäävate hüvitiste erinevus peamiselt iga hüvitise koostisosades. Seejuures on olulised hüvitise

³ 8. juuli 2004. aasta kohtuotsus (C-502/01 ja C-31/02, EU:C:2004:413).

eesmärk ja määramise tingimused, mitte aga asjaolu, kas hüvitis loetakse riigisiseses õiguses sotsiaalkindlustushüvitiseks või mitte.⁴

- 4.9. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale⁵ saab hüvitist pidada sotsiaalkindlustushüvitiseks, kui seda esiteks antakse hüvitisetaajatele seaduses määratletud olukorra alusel, hindamata isiku vajadusi kaalutlusõiguse alusel individuaalselt, ning kui see on [teiseks] seotud mõne määruse nr 883/2004 artikli 3 lõikes 1 otsesõnu loetletud riskiga. Need kaks tingimust on kumulatiivsed.
- 4.10. Käesolevas asjas on küsimus eelkõige selles, kas hüvitise saamise õigusega isikutele on õigus Saksa erakindlustusandjaga sõlmitud ravikindlustuslepingu kohastele hüvitistele⁶, ja eelkõige selles, kas tegemist on õigusaktidega määruse nr 883/2004 artikli 3 tähenduses koostoimes artikli 1 punktiga l.
- 4.11. Raad (eelotsusetaotluse esitanus kohus) on menetlusedokumentide, avalike allikate ja kohtuistungil arutatu põhjal tuvastanud järgmist. Saksamaal on olemas kolme liiki ravikindlustus. Nendeks on riiklik kohustuslik ravikindlustus, riiklik vabatahtlik ravikindlustus ja eraravikindlustus. Riiklik kohustuslik ravikindlustus hõlmab muu hulgas isikuid, kelle sissetulek jääb alla teatava piiri. Sissetulekupiirist suurema sissetulekuga isikud saavad valida, kas nad jätkavad vabatahtlikult riiklikku ravikindlustust või sõlmivad lepingu erakindlustusandjaga.⁷ Isikud, kes on teinud otsuse erakindlustuse kasuks, ei saa enam uuesti liituda riikliku (vabatahtliku) ravikindlustusega.
- 4.12. Alates 1. jaanuarist 2009 on kõik Saksamaa elanikud kohustatud sõlmima ravikindlustuse, ja nimelt ka need, kes on kaetud erakindlustusega.⁸ Erakindlustuse puhul on kehtestatud kindlustuse põhitariif, mida peavad pakkuma kõik eraõiguslikud ravikindlustusandjad. Põhitariifiga kindlustuse puhul kehtib vastuvõtmise kohustus. Kõnealuse kindlustuse pakutava kindlustuskaitse ulatus, liik ja tase peavad olema võrreldavad riikliku ravikindlustusega. Saksamaal elavatele isikutele, kes olid enne 2009. aastat kaetud erakindlustusega, pidid ravikindlustusandjad pakkuma kindlustuskaitset põhitariifi alusel. Erakindlustega kaetud isikud on

⁴ 11. aprilli 2024. aasta kohtuotsus Sozialministeriumservice (C-116/23, EU:C:2024:292, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁵ 11. aprilli 2024. aasta kohtuotsus Sozialministeriumservice (C-116/23, EU:C:2024:292, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁶ Vt 5. märtsi 1998. aasta kohtuotsus Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84, punkt 21).

⁷ Vt sotsiaalseadustiku (Sozialgesetzbuch, edaspidi „SGB“) viies raamat, § 5 [lõige] 1, § 6 [lõige] 1 ja § 9).

⁸ Vt kindlustuslepingu seaduse (Versicherungsvertragsgesetz) § 193 lõige 3.

kohustatud sõlmima kindlustuse hooldusvajaduse riski katmiseks (hoolduskindlustus).⁹

4.13. Alates Saksa ravikindlustussüsteemi kirjeldatud reformist on Saksa õiguskirjanduses¹⁰ väljendatud kahtlusi, kas olemasolev konsensus selles, et ainult SGB V kohane riiklik ravikindlustus kuulub määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse, on veel kehtiv. Eichenhoferil on tekkinud küsimus, kas kehtestatud põhitariifiga Saksa eraravikindlustus ei kuulu mitte määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse samamoodi nagu riiklik sotsiaalkindlustus haigushüvitiste puhul, ja kui jah, siis millised tagajärjed tulenevad sellest nii isikutele, kelle suhtes on kohaldatav määrus nr 883/2004, kui ka ravikindlustusandjatele, kes olid kohustatud pakkuma põhitariifi. Eichenhofer leiab Euroopa Kohtu praktikast viiteid sellele, et ka eraõiguslikud lepingud tuleb liigitada sotsiaalkindlustushüvitisteks määruse nr 883/2004 tähenduses. Eichenhoferi sõnul tuvastas Euroopa Kohus juba 1966. aastal,¹¹ et töötajate ravikindlustust reguleerivad sätted, mille on kehtestanud ja mida on rakendanud eraõiguslik pool, on õigusaktid sotsiaalkindlustusõiguse tähenduses. Peale selle viitab ta muu hulgas eraõiguslikule töötasu maksmise jätkamise kohustusele, mida Euroopa Kohus pidas haigushüvitisteks määruse nr 883/2004 tähenduses¹², ja ravikindlustushüvitisi käsitlevale kohtupraktikale¹³. Eichenhofer teeb järelduse, et kindlustuskaitse kehtestamine kõigile elanikele, olgu see kohustuslik või vabatahtlik, riiklik või eraõiguslik, tähendab seadusandja sekkumist. Eelkõige tuleb erakindlustuse põhitariifi, mis on võrreldav riikliku kindlustusega, käsitada sotsiaalkindlustuse osana sotsiaalkindlustuse raames. Eichenhoferi arvates tuleb põhitariifiga erakindlustus liigitada sotsiaalkindlustusliigiks määruse nr 883/2004 artikli 3 lõike 1 tähenduses.

4.14. Raad (eelotsusetaotluse esitanud kohus) leiab, et vastamisel küsimusel, kas põhitariifiga Saksa eraravikindlustus kuulub määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse, võib oluline olla kohtuotsus Gaumain-Cerri ja Barth¹⁴. Selles erahoolduskindlustust käsitlevas otsuses leidis Euroopa Kohus, et asjaolu, et teinekord pakub hoolduskindlustust täies ulatuses või osaliselt eraõigusliku lepingu alusel erakindlustusandja, ei jäta seda määruse

⁹ Vt sotsiaalseadustiku üheteistkümnnes raamat (SGB XI), § 23 lõige 1.

¹⁰ Vt Prof. Dr. iur. Dr. h. c. Eberhard Eichenhofer, „Unterliegen die den Basistarif anbietenden Träger der privaten Krankenversicherung dem Europäischen koordinierenden Sozialrecht?“, teoses Medizinrecht, 18. mai 2010, link artikli juurde (<https://link.springer.com/article/10.1007/s00350-010-2644-y>).

¹¹ 30. juuni 1966. aasta kohtuotsus Vaassen-Göbbels (kohtuasi 61/65, EU:C:1966:39).

¹² 3. juuni 1992. aasta kohtuotsus Paletta I (C-45/90, EU:C:1992:236).

¹³ 18. märtsi 2004. aasta kohtuotsus Leichtle (C-8/02, EU:C:2004:161).

¹⁴ 8. juuli 2004. aasta kohtuotsus (C-502/01 ja C-31/02, ECLI:EU:C:2004:413, punkt 22).

nr 1408/71 reguleerimisalast välja, kuna sellise lepingu sõlmimine tuleneb vahetult kõnealuste sotsiaalkindlustust reguleerivate õigusaktide kohaldamisest. Kõnealune kohustus ei tulene töösuhte poolte vahelisi lepinguid reguleerivatest õigusaktidest määruse nr 1408/71 artikli 1 punkti j teise lõigu tähenduses, mis on põhimõtteliselt selle määruse reguleerimisalast välja jäetud.

- 4.15. Eichenhoferi seisukohta arvestades ei ole seega mõeldamatu järeldus, et ka põhitariifiga Saksa eraravikindlustus tuleneb vahetult sotsiaalkindlustust reguleerivate Saksa õigusaktide kohaldamisest.

Määruse nr 883/2004 artikli 25 kohaldamine. Kas apellandil oleks õigus Saksamaa antavatele hüvitistele, kui ta elaks Saksamaal?

- 4.16. Kui tuvastatakse, et põhitariifiga eraravikindlustus kuulub määruse nr 883/2004 reguleerimisalasse, tekib järgmine küsimus, kas kõnealuse määruse artikli 25 nõuded on täidetud. Raad (eelotsusetaotluse esitanud kohus) peab esialgu õigeks vastata sellele küsimusele jaatavalt, sest kui apellandi elukoht oleks Saksamaal, oleks ta ilmselt seaduse alusel kohustatud sõlmima põhitariifiga eraravikindlustuse.

- 4.17. Eespool esitatud kaalutlused annavad Raadile (eelotsusetaotluse esitanud kohus) alust esitada Euroopa Kohtule küsimus, kuidas tõlgendada määruse nr 883/2004 artiklit 3 koostoimes artikli 1 punktiga l.

Centrale Raad van Beroep

- esitab ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtule taotluse vastata järgmisele eelotsuse küsimusele:

Kas määruse nr 883/2004 artikli 3 lõiget 1 koostoimes artikli 1 punktiga l tuleb tõlgendada nii, et käesolevas asjas kõne all olev põhitariifiga Saksa eraravikindlustus on käsitatav haigushüvitisi reguleeriva õigusaktina, millest tulenevalt kuulub see viidatud määruse reguleerimisalasse?

[...] [menetluse peatamine ja allkirjad]